

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Jany Kábrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

žalobce: **M. H.**
zastoupen Mgr. Michalem Koutníkem, advokátem
AK se sídlem Svaté Anežky České 32, 530 02 Pardubice

proti
žalovanému: **Statutární město Hradec Králové**
se sídlem Československé armády 408, 502 00 Hradec Králové

o žalobě na nezákonný zásah Městské policie Hradec Králové,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci – žalobní argumentace

1. Žaloba směřuje proti zásahu Městské policie Hradec Králové, jejíž dva strážníci dne 9. 7. 2020 po půl páté odpoledne vstoupili do holičství na adrese, a to dle jejich avíza za účelem prověření podezření z údajného spáchání přestupku, spočívajícího v neoprávněném užívání veřejného prostranství.

2. V holičství došlo ze strany strážníků ke komunikaci s žalobcem jako pracovníkem holičství, který po pochopení problému tyto odkázal na provozovatele holičství, uvedeného na vývěsce vstupních dveří. Přes tuto skutečnost strážníci pokračovali v komunikaci s žalobcem a odmítali opustit prostor holičství, vyšší z nich přistoupil k fyzickému kontaktu s žalobcem se zjevným úmyslem ho vyvést ven. I přesto, že žalobce následně dobrovolně k východu mířil, vyšší ze strážníků ve fyzickém kontaktu pokračoval (záznam jednání žalobce dokládá videozáznamem). Po krátké slovní konfrontaci před holičstvím se trojice vrací zpět do prostoru holičství, míří k baru ve střední části místnosti, kde dochází k diskusi mezi žalobcem a vyšším strážníkem, následně tento opět přistupuje k fyzickému kontaktu, který se následně stupňuje. Svoji intenzitou pak graduje až k povalení žalobce, zakleknutí vyššího strážníka na žalobce a zkroucení a spoutání jeho rukou za zády, následně je žalobce vyveden z holičství, zkroucený v předklonu, na služebnu Městské policie Hradec Králové.
3. Žalobce má za to, že popsáním jednáním strážníků byl zkrácen na svých právech, a to na ústavně zaručeném právu zakotveném v čl. 8 Listiny základních práv a svobod, tedy právu na osobní svobodu, dále na právu na zachování lidské důstojnosti, osobní cti a dobré pověsti dle čl. 10, dle čl. 14 pak na právu na svobodu pohybu a v neposlední řadě i na právu na ochranu zdraví dle čl. 31.
4. Zkrácení práva dle čl. 10 žalobce spatřuje v tom, že popsáný zásah byl proveden před zraky zákazníků holičství, zcela nepochybně tak znamenal ponížení žalobcovy lidské důstojnosti, osobní cti i dobré pověsti, neboť v přihlížející nic netušící třetí osobě fyzický zásah strážníků obecní policie, nadaných díky své uniformě autoritou veřejné moci, vzbudí úvahy o bezúhonnosti osoby, proti níž zásah směřuje. Takto přihlížejících osob lze dle záznamu vidět minimálně pět a to přesto, že podmínky pro použití donucovacích prostředků a zadržení žalobce nebyly naplněny.
5. Porušení čl. 14 žalobce spatřuje ve fyzickém násilí strážníků, spoutání a následném dovlečení na služebnu Městské policie Hradec Králové, aniž by pro toto byly splněny podmínky k použití donucovacích prostředků příslušníky policie, a v následném zadržení.
6. Zkrácení práva dle čl. 31 spatřuje žalobce v zásahu do zdraví na základě fyzického násilí, a ačkoliv toto zasažení dlouhodobější porušení zdraví nepředstavovalo, okolnosti popsáného zásahu představovaly zásah nepřipustný.
7. Žalobce je přesvědčen, že naplňuje podmínky aktivní legitimace dle § 82 soudního řádu správního (zákon č. 150/2002 Sb., dále jen „s.ř.s.“), a že jsou naplněny i podmínky legitimace pasivní, když zásah byl proveden příslušníky Městské policie Hradec Králové, tedy žaloba směřuje proti obci Hradec Králové. Dále je žalobce přesvědčen, že podezření z údajného spáchání přestupku spočívajícího v neoprávněném užívání veřejného prostranství nevyžadovalo užití donucovacích prostředků, natož pak v intenzitě, která byla použita. Žalobce dále splnil i podmínku pro včasné podání žaloby dle § 84 s.ř.s.
8. Nezákonný zásah je spatřován v použití donucovacích prostředků, uvedených v § 18 odst. 1 písm.a) - (hmaty, chvaty, údery) a d) (pout) zákona o obecní policii při nesplnění zákonných podmínek dle § 18 a 18a tohoto zákona. K žalobě je připojena zpráva o ambulantním ošetření žalobce dne 10. 7. 2020 na oddělení urgentní medicíny FN Hradec Králové.

9. Dne 9. 10. 2020 žalobce doplnil žalobu přípisem, z něhož plyne, že nekladl strážníkům odpor, vyšší ze strážníků však pokračoval ve stupňování fyzického kontaktu a chytal žalobce kolem krku a poté ho povalil násilím na zem, žalobce dává ruce na záda, nechce klást odpor, avšak strážník na něho zakleká a nasazuje mu pouta. Menší ze strážníků asistoval držením žalobce za ruku a následně mu držel nohy. Svědky tohoto jednání byla pracovnice holičství paní O. A. a zákazníci pan J. L. a L. K.
10. K použití donucovacích prostředků nebyl důvod, nebyla naplněna podmínka zájmu ochrany bezpečnosti jiné osoby nebo své vlastní, majetku, ani nebylo třeba zabránit výtržnosti, rvačce nebo jinému jednání, jímž by snad byl vážně narušován veřejný pořádek dle § 18 výše uvedeného zákona, žalobce nekladl odpor, nemusel být proto překonáván a nebyly naplněny ani podmínky pro nasazení pout dle § 18a, o čemž svědčí žalobcem předložené videozáznamy.

II. Vyjádření žalovaného

11. Z písemného vyjádření žalovaného ze dne 11. 11. 2020 plyne, že strážníci městské policie vstoupili do provozovny holičství za účelem prověření podezření na spáchání přestupku neoprávněného užívání veřejného prostranství spočívajícího v umístění venkovního posezení před provozovnou na chodníku v ulici Tylovo nábřeží, tato záležitost byla strážníky se žalobcem řešena již dne 1. 7. 2020. Žalobce byl hlídkou poučen o nutnosti vyřízení záboru veřejného prostranství a hlídce přislíbil, že si vyřídí potřebné formality na Magistrátu města Hradec Králové. Z uvedeného důvodu byla dne 9. 7. 2020 provedena opětovná kontrola, při níž žalobce sdělil hlídce, že povolení nemá a ani si ho nebude zařizovat.
12. Strážník č. 262 žalobce v souladu s ust. § 12 odst. 2 písm. b) zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii vyzval k prokázání totožnosti, ten byl nejprve ochoten svou totožnost prokázat, avšak následně přestal s hlídkou spolupracovat. Strážník jej proto v souladu se zákonem slovy „jménem zákona Vás vyzývám, předložte mi občanský průkaz nebo passport“ opětovně vyzval a následně ho poučil o tom, že pokud neuposlechne této výzvy, může být předveden na obvodní oddělení Policie České republiky za účelem zjištění totožnosti i za použití donucovacích prostředků. Žalobce nadále odmítal prokázat svou totožnost. Strážník opětovně žalobce vyzval k prokázání totožnosti, tento reagoval slovy: „Já nebudu vám dávat, běžte ven, nebudu“ a stále odmítal s hlídkou spolupracovat, otočil se a začal odcházet k baru. Strážník poté vyzval žalobce zákonnou výzvou s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků (§ 18 odst. 3 cit. zákona) slovy: „Jménem zákona stůjte nebo budou proti vám použity donucovací prostředky“. Žalobce uvedl: „Nemůžete šahat na mě“ a nadále odmítal spolupracovat. Strážník jej vyzval, aby ho následoval ke služebnímu vozidlu z důvodu jeho předvedení ke zjištění totožnosti, žalobce uvedl, že nerozumí, ačkoliv s hlídkou od počátku komunikoval bez problému a dále sdělil, že si zavolá právníka. Strážník ho znovu poučil o tom, že bude předveden na Obvodní oddělení Policie ČR za účelem zjištění totožnosti a žalobce stále opakoval, že nerozumí. Byl poučen o znění § 13 odst. 1 výše uvedeného zákona, kdy je strážník oprávněn předvést osobu na Policii ČR z důvodu odmítnutí vyhovět výzvě k prokázání totožnosti, nezbytná součinnost byla ze strany strážníka poskytnuta v okamžiku, kdy žalobce sdělil, že předloží pasport, který má u pultu baru. Zde žalobce doklad nenašel, sdělil, že jej u sebe nemá a stále opakoval, že nerozumí. Odmítl dále spolupracovat a se strážníkem č. 262 se bavit. Ten jej znovu vyzval k následování

k služebnímu autu z důvodu předvedení a zjištění totožnosti, žalobce odmítal a nechtěl spolupracovat. Strážník jej opět vyzval k následování, a protože žalobce i nadále odmítal, byl vyzván slovy „Pojďte k vozidlu, budete předveden na Obvodní oddělení Policie ČR, následujte mě k vozidlu“, žalobce opět odmítl. Byl vyzván opětovnou výzvou s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků, a to slovy „Jménem zákona, pokud odmítnete spolupracovat, budou na místě proti Vám použity donucovací prostředky“, žalobce opět odmítl následovat strážníky k vozidlu.

13. V 16.40 hodin proto strážníci v souladu s ust. § 18 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona o obecní policii použili donucovací prostředky hmaty a chvaty, a to násl. způsobem: strážník č. 262 přistoupil k žalobci z levé strany a uchopil jej levou rukou za zápěstí a pravou rukou v oblasti horní části končetiny, aby žalobci přiložil páku na zápěstí směrem dovnitř, kdy jeho ruku následně svedl za záda a mohl žalobce kontrolovat při přesunu ke služebnímu vozidlu. Žalobce se snažil vymanit, a proto k žalobci přistoupil strážník č. 237, který svojí pravou rukou uchopil žalobce za jeho pravou ruku v místě zápěstí a levou rukou za pravé rameno. Využil páku v ohybu jeho pravého lokte a následně mu svedl jeho pravou ruku kontrolovaně za záda. Žalobce stále odmítal se strážníky spolupracovat, snažil se ze sevření vymanit, proto ho kontrolovaně svedli na zem na břicho, strážník č. 262 ho vyzval, aby si dal ruce za záda.
14. Vyjádření žalovaného dále popisuje zásah proti žalobci tak, že v 16.41 strážník č. 262 v souladu s ust. § 18a odst. 1 písm. b) zákona o obecní policii použil donucovací prostředek dle písm. d), tedy nasazení pout, která mu byla přiložena za záda a strážník č. 237 zajistil jeho dolní končetiny zakleknutím. V 16.42 hodin se strážník č. 262 v souladu s ust. § 14 odst. 1 cit. zákona přesvědčil, zda u sebe nemá žalobce zbraň, s negativním výsledkem. V 16.43 pak hlídka městské policie zahájila v souladu s § 13 odst. 1 uvedeného zákona předvedení žalobce na oddělení Cizinecké policie ČR v ulici Jana Černého v Hradci Králové za účelem zjištění totožnosti.
15. Žalovaný má za to, že komunikace s žalobcem byla ze strany strážníků městské policie vedena profesionálním a slušným způsobem, žalobce byl hlídkou vyrozuměn o tom, jaké věci se jejich jednání týká, neboť s ním bylo umístění posezení před provozovnou řešeno již o několik dní dříve a ačkoliv žalobce strážníky odkazoval na provozovatele provozovny, byl osobou, již je strážník oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti dle ust. § 12 odst. 2 písm. a) až c) zákona o obecní policii. Žalobce byl osobou, vůči níž strážníci prováděli úkon k plnění úkolů městské policie, zároveň byl osobou podezřelou ze spáchání přestupku a rovněž byl osobou, od níž strážníci požadovali vysvětlení. Z uvedeného důvodu byl vyzván k prokázání totožnosti, a to opakovaně a zákonnou výzvou dle ust. § 7 zákona o obecní policii, dle něhož je každý povinen uposlechnout výzvy zakročujícího strážníka. To, že žalobce neuposlechl, je patrné z audiovizuálních záznamů. S odkazem na výše uvedené a na čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod pak žalovaný uzavřel, že povinnost prokázat svou totožnost byla žalobci uložena zákonem.
16. Žalobce se svým jednáním dopustil přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby a to tím, že porušil povinnost stanovenou zákonem o obecní policii, v této souvislosti pak žalovaný poukázal na náleznost Ústavního soudu ÚS 263/97, z něhož vyplývá, že všichni občané jsou nepochybně povinni se podrobit výkonu pravomoci veřejného činitele bez ohledu na vlastní soukromý názor, jsou-li přesvědčeni, že tímto jednáním bylo porušeno jejich právo či způsobena škoda, mohou se proti takovému postupu veřejného činitele

bránit jiným, avšak zákonným způsobem. Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, ani žádná jiná právní norma nepřipouští, aby občané nejprve hodnotili zákonnost postupu veřejných činitelů a teprve poté jejich pokynů neuposlechli.

17. Dle žalovaného zasahující strážníci žalobce opakovaně poučili o možnosti předvedení na Policii ČR, byla mu z jejich strany poskytnuta nezbytná součinnost k prokázání totožnosti, hlídka se po jeho tvrzení vrátila s ním k baru, z uvedeného jednání je patrné, že žalobce hlídce rozuměl a věděl, o co se jedná.
18. K problému nasazení pout žalovaný odkázal na § 18a odst. 1 písm. b) zákona o obecní policii, podle něhož je strážník oprávněn použít pouta při předvedení osoby, která klade odpor. Žalobce kladl pasivní i aktivní odpor tím, že odmítal s hlídkou spolupracovat při předvedení na pracoviště Policie ČR za účelem zjištění totožnosti a to tím, že nejprve setrval na místě a odmítal strážníky následovat k vozidlu, následně se aktivně bránil předvedení strážníkem, který jej za tímto účelem uchopil za paži a pobízel k chůzi směrem k vozidlu. Aby mohla být pouta nasazena osobě, která klade odpor, je třeba užít donucovacích prostředků, a to hmatů, chvatů a následně pout s náležitou zákonnou výzvou, která byla učiněna. Donucovací prostředky jsou strážníci oprávněni použít k zabránění jinému v jednání, jímž je vážně narušován veřejný pořádek, žalobce byl v tu chvíli podezřelý ze spáchání přestupku neoprávněného záboru veřejného prostranství, ale i z přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci. Bez znalosti identity žalobce nemohli strážníci dále v rámci svého zásahu konat, k žádnému ze zásahů před zraky třetích osob nemuselo dojít, pokud by žalobce s hlídkou spolupracoval, nekladal odpor a zásah, který byl veden v souladu s právními předpisy, tak svým jednáním nevyvolal.
19. Žalobce uvedl, že byl předveden na služebnu městské policie, byl však předveden na Policii ČR, konkrétně na pracoviště Odboru cizinecké policie, a to za účelem zjištění totožnosti. Po zjištění jeho totožnosti s ním byl ze strany strážníků dořešen přestupek neuposlechnutí výzvy úřední osoby příkazním řízením, sám žalobce tak potvrdil důvodnost zákroku, po dokončení řízení se hlídka tázala, zda žalobce nepotřebuje lékařské ošetření, což odmítl. Žalovaný má proto za to, že v době dokončení zásahu žalobce žádnými zdravotními obtížemi netrpěl a případná újma na zdraví nebyla způsobena tímto zásahem. K dalšímu tvrzení žalobce žalovaný připomněl, že důvodem pro použití donucovacích prostředků nebylo pouze podezření ze spáchání přestupku neoprávněného užívání veřejného prostoru, nýbrž přestupek neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci, nespolupráce při předvedení a kladení odporu. Žalobce svým jednáním vážně narušoval veřejný pořádek, z audiovizuálních záznamů je patrné, že samotnému užití donucovacích prostředků předcházelo množství opakovaných výzev ze strany strážníka, poučení o následcích neuposlechnutí výzvy a rovněž snaha o vyřešení celé záležitosti bez nutnosti intenzivnějšího zásahu. Vzhledem k jednání žalobce ovšem strážníci neměli jinou možnost, než donucovacích prostředků k dokončení zásahu užít. Žalobce se pokoušel vykázat strážníky z provozovny, odmítal prokázat svou totožnost, spolupracovat při předvedení, opakovaně sděloval, že s nimi nebude mluvit. Ze záznamů je rovněž zřejmé, že žalobce kladl odpor, zákrok strážníků byl tak adekvátní reakcí na jeho jednání. Za záda dal ruce až na výzvu strážníka, v okamžiku, kdy byl strážníky sveden k zemi. Zakleknutí bylo vedeno za účelem omezení žalobce v pohybu z důvodu nasazení pout, kdy tento stále kladl aktivní odpor, a

směřovalo vůči horní části zad, stejný účel mělo i zajištění nohou žalobce ze strany druhého strážníka.

20. V závěru vyjádření žalovaného je pak vyjádření přesvědčení, že intenzita zákroku byla adekvátní situaci a stupňovala se v reakci na jednání žalobce, bylo postupováno v souladu s výše cit. zákonem o obecní policii tak, aby byl nezbytným způsobem překonán odpor žalobce a nebyla mu způsobena žádná újma. V okamžiku, kdy žalobce kladl pasivní odpor, odmítal následovat strážníky, byl učiněn pokus předvést ho úchopem za paži, tuto však opakovaně z úchopu vymaňoval, otáčel se zády a pokoušel se z místa odejít, jeho jednání získalo charakter aktivního odporu a tento museli strážníci povolenými prostředky překonat. Je navrhováno zamítnutí žaloby.

III. Jednání krajského soudu

21. Krajský soud ve věci jednal dne 2. 2. 2022.
22. Zástupce žalobce odkázal na písemné znění žaloby, jak vyplývá i ze záznamů celého zásahu, žalobce policii odpor nekladl, chtěl si obstarat průkaz, který nemohl na místě dohledat. Žádné předpisy neporušil, odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu, ale i Ústavní nález ÚS I. 1042/2015, tato rozhodnutí pojednávají o použití donucovacích prostředků až ve chvíli, kdy již žádný jiný prostředek není možno využít, nikoliv jako trest za neuposlechnutí výzvy. Žalobce uvedl, že v ten den pracoval v holičství, přišli dva policisté, vyzvali ho, aby šel ven, on si myslel, že má doklad totožnosti v šuplíku, nebo v autě. Pokud měl dostat pokutu, měli tuto napsat, ne ho mlátit před klienty. Byl veden v předklonu 500 m, odvezen na letiště, kde byl propuštěn. Měl modřiny a všechno ho bolelo. Říkal jim, ať počkají, že zavolá manželku nebo právníka, sám bydlí vedle salonu, vše mohly vidět jeho děti. Bylo mu řečeno, že mu právník nepomůže, ani Alláh.
23. Pověřený pracovník žalovaného sdělil, že žaloba není důvodná, odkázal na zákon o obecní policii, který upravuje zjištění totožnosti přestupce. Každý správní i soudní orgán, tak jako při dnešním jednání soudu, vždy musí vědět, s kým jedná, žalobce byl vyzýván, doklad nepředložil, byl řádně poučen o předvedení i za použití donucovacích prostředků. Žalobce byl poučen opakovaně, situace byla nemilá, ale postup příslušníků policie byl souladný se zákonem. Žalobce sám vystupňoval tuto situaci svým jednáním, kdy opakovaně odmítal pokynům policistů vyhovět. Pro jeho odmítavý přístup nakonec nezbylo, než jej k následování přinutit, nešlo ani o jakoukoliv pomstu nebo trest, ale o nezbytně nutné zákroky. Nejednalo se ani o kopy či údery, pouze o hmaty a chvaty, které zákon dovoluje vůči osobě, která klade odpor. Vzhledem k tomu, že žalobce není drobného vzrůstu, byla při jeho odporu následně použita pouta. Oba strážníci měli minikamery, zákrok byl nahráván, jeden z nich o ni na chvíli přišel, pracovnice holičství ji našla a kamera byla před opuštěním provozovny opět nasazena.
24. Krajský soud poté provedl důkazy, které byly předloženy žalobcem, jednalo se o záznam, který snímala kamera provozovny, poté byly provedeny důkazy z obou kamer strážníků, z důkazů vyplynul přesný záznam zásahu včetně jízdy policejním vozem na letiště.
25. Poté žalobce soudu sdělil, že on nic špatného neudělal, byl slušný, v provozovně byli klienti. V České republice žije již 22 let, za neslušné považuje to, co mu strážníci udělali, je přesvědčen, že k nasazení pout nedal žádný podnět. Navrhl výslech dvou svědků, kteří byli v provozovně v době zásahu přítomni, krajský soud tento návrh zamítl

s odůvodněním, že záznam průběhu incidentu, který byl zachycen na kamerách, považuje za dostatečný. Žalobce uvedl, že je přesvědčen, že k užití donucovacích prostředků nebyl důvod, marginální přestupek mohl být policisty vyřešen bez násilných prostředků.

26. Pověřený pracovník žalovaného sdělil, že k eskalaci případu došlo vinou žalobce, resp. jeho jednáním, kdy byl řádně vyzván k prokázání totožnosti, zde jistě jazyková bariéra nebyla. Strážníci měli povinnost jej legitimovat, žádali pasport, tento termín je mezinárodní, ovšem žalobce – viz záznam – sdělil, že se s nimi nebude bavit a jednoznačná byla v tomto ohledu i jeho gesta. Odmítal se podrobit řízení, které strážníci vedli, byl poučen, že bude případně předveden, ale žalobce nespolupracoval, místo toho je vyhazoval. Strážníci mají právo vcházet do provozoven, také není pravdou, že by žalobce vláčeli městem, nejednalo se o 500 m, ale byl veden, a to 20 m. V ustanovení § 18a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, jsou upraveny podmínky pro užití pout, tyto byly naplněny, neboť žalobce kladl odpor a podrobil se žádosti strážníků až po nasazení pout. Strážníci se chovali po celou dobu zásahu korektně, žalobce svedl k zemi, nasadili mu pouta, následovala zákonná prohlídka ohledně případného držení zbraně, k žádnému násilí nedošlo, nejednalo se ani o pomstu, ani o žádné dehonestující jednání ze strany policie, neboť zákrok byl vyvolán protiprávním jednáním žalobce.
27. Účastníci setrvali na svých návrzích, tedy žalobce žádal vyslovení nezákonného zásahu policie, žalovaný zamítnutí žaloby.

IV. Posouzení věci krajským soudem

28. Krajský soud přezkoumal žalobní námitky na vyslovení nezákonného zásahu žalovaného vůči žalobci, který měl spočívat v zásahu Městské policie Hradec Králové, vymezeném v bodu 1., v mezích žalobních bodů podle části třetí, hlavy druhé, dílu třetího zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“).
29. **Z ustanovení § 83 s.ř.s.** plyne, že žalovaným je v řízení o ochraně před nezákonným zásahem orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah; jde-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, který není správním orgánem, anebo příslušníka takového sboru, je žalovaným správní orgán, který takový sbor řídí nebo jemuž je takový sbor podřízen, a u obecní policie obec. Dle § 87 odst. 1 s.ř.s. rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.
30. **Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu** je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 a násl. s. ř. s. důvodná, jsou-li současně splněny podmínky vymezené v rozsudku ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 – 65 (publ. pod č. 603/2005 Sb. NSS). Podle něj žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo přímo proti němu zasaženo (5. podmínka), přičemž zásah nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování zásahu (6. podmínka). Všechny uvedené podmínky musí být naplněny kumulativně. Poslední z uvedených podmínek se neuplatní v případě, že se žalobce domáhá pouze určení nezákonnosti již ukončeného trvajících zásahu – tedy v právě projednávané věci.

31. **Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii** (dále jen „zákon o obecní policii“), upravuje v § 11 oprávnění strážníka vyzvat osobu, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku nebo jednání, které má znaky přestupku, nebo jeho pachatele, jakož i ke zjištění skutečného stavu věci a) k poskytnutí potřebného vysvětlení, c) aby předložila doklady nebo jiné potřebné dokumenty. Dle odst. 3 je osoba povinna výzvě vyhovět. Dle § 12 odst. 2 zákona je strážník oprávněn vyzvat osobu, aby prokázala svoji totožnost, a to dle písm. a) jde-li o osobu, vůči které provádí úkon k plnění úkolů obecní policie, b) jde-li o osobu, podezřelou ze spáchání trestného činu nebo přestupku, c) jde-li o osobu, od níž bude třeba požadovat vysvětlení.....Dle odst. 3 je osoba povinna výzvě vyhovět. Ustanovení § 13 upravuje oprávnění předvést osobu, která odmítla vyhovět výzvě strážníka k prokázání totožnosti, nemůže-li strážník její totožnost zjistit provedením úkonu na místě... Dále ustanovení § 18 cit. zákona upravuje donucovací prostředky, jimiž jsou dle písm. a) hmaty, chvaty, údery a kopy, dle písm. d) pouta. Další odstavce tohoto ustanovení pak upravují oprávnění strážníka tyto prostředky použít a jeho povinnost využít výzvu s výstrahou. Dle odst. 4 rozhoduje strážník o použití toho kterého prostředku dle konkrétní situace pro dosažení účelu sledovaného zákrokem, a to donucovacího prostředku, nezbytného k překonání odporu osoby, která se dopouští protiprávního jednání. V § 18a pak zákon upravuje oprávnění strážníka použít pouta, a to dle písm. b) při předvedení osoby dle tohoto zákona, která klade odpor.
32. Žalobce namítal, že strážníci Městské policie Hradec Králové pokračovali po vstupu do provozovny holičství v komunikaci s ním, ač poté, co ozřejmili, proč přišli, tedy za účelem prověření přestupku, který měl spočívat v neoprávněném užívání veřejného prostranství, je on odkazoval na provozovatele holičství, uvedeného na vývěsce vstupních dveří. Oni pokračovali v komunikaci s ním a odmítali odejít, žalobce uváděl v žalobě, že docházelo k fyzickému kontaktu, až došlo k jeho povalení na zem, zakleknutí strážníka na jeho osobu, zkroucení jeho rukou za zády, ke spoutání a odvedení na služebnu policie. Žalobce v popsáném zásahu spatřoval nezákonný zásah, neboť popsané jednání strážníků s jeho osobou probíhalo před zraky zákazníků provozovny, čímž byla ponížena jeho důstojnost, osobní čest a dobrá pověst. Žalobce uváděl, že byl spoután, spoutaný dovezen na služebnu, aniž by byly splněny podmínky k použití donucovacích prostředků, rovněž namítal poškození svého zdraví.
33. Krajský soud zhlédl videozáznamy jak kamery, umístěné v stropní části provozovny, tak obou služebních kamer, které měli strážníci upevněny na uniformách v prostoru hrudi. Po projednání věci a zhodnocení videozáznamů dospěl krajský soud k závěru, že zásah dvou strážníků Městské policie Hradec Králové dne 9. 7. 2020 v odpoledních hodinách v holičství na adrese nebyl v rozporu se zákonem o obecní policii, jak jsou jeho jednotlivá ustanovení, která se případu dotýkají, uvedena v bodě 29.
34. Soud při svém hodnocení vycházel zejména z výpovědi žalobce, skutečností sdělených žalovaným a konečně z přímých záznamů celé situace, které měl možnost zhlédnout prostřednictvím videozáznamů. Z nich vyplývá, že zásah strážníků proběhl prakticky obdobně, jak plyne jeho popis z bodů 12 – 14 (viz výše), tedy, že žalobce byl řádně vyzván, aby prokázal svoji totožnost, což žalobce neučinil, byl opakovaně poučen, že pokud tak neučiní, bude předveden za účelem ztotožnění, žalobce však průkaz totožnosti nepředložil, skutečně uvedl mj. „nebudu se s vámi bavit“ a lze konstatovat, že jeho názor na věc byl vcelku zřetelně patrný i z jeho odmítavých gest. Pokud tedy soud zrekapituluje situaci, která byla předmětem přezkumu zákonnosti zásahu strážníků,

z jednání žalobce bylo v průběhu situace patrné, že doklad totožnosti předložit nehodlá, se strážníky prakticky odmítl spolupracovat, o možných následcích svého jednání byl řádně poučen. Krajský soud proto neshledal na postupu strážníků nic rozporného s jednotlivými ustanoveními zákona o obecní policii, jak uvedena v bodě 29, neboť, jak vyplývá z výše citovaných podkladů, strážníci se dostavili na kontrolu podezření ze spáchání přestupku spočívajícího v neoprávněném užívání veřejného prostranství, ze záznamu zásahu bylo patrné, že kontrola probíhá na základě již dříve zjištěného stavu této věci. Žalobce byl následně vyzván k předložení dokladu totožnosti, této výzvě nevyhověl, při poučení, že může být předveden, se odmítal dále se strážníky bavit, po opakované výzvě a poučení byla následně vyvinuta snaha, aby žalobce dobrovolně odešel se strážníky za účelem úředního zjištění totožnosti na Policii ČR. Žalobce s tímto nesouhlasil, byly použity zákonné donucovací prostředky, tedy, žalobce byl sveden na zem, byla mu nasazena pouta a byl vyveden z provozovny do vozidla Městské policie Hradec Králové, kterým byl převezen na Policii ČR. Krajský soud konstatoval, že lze na základě videozáznamů uzavřít, že zásah proběhl tak, jak popsán žalovaným podrobně v bodech 11 – 20 (viz výše).

35. Při zásahu byly použity hmaty a chvaty, nikoliv údery či kopy, krajský soud hodnotí postup strážníků jako profesionální, nezjistil žádné neslušnosti či urážky nebo jiné násilné zacházení. Soud konstatuje, že strážníci městské policie jsou úředními osobami s přesně vymezenými pravomocemi, upravenými zákonem o obecní policii. Jak žalovaný uvedl ve svém vyjádření, žalobce byl osobou, podezřelou ze spáchání přestupku a osobou, od níž bylo požadováno podání vysvětlení, z uvedeného důvodu byl proto žalobce vyzván k prokázání totožnosti, a to opakovaně a zákonným způsobem. Obdobně pak došlo i k jeho svedení na zem, nasazení pout a odvedení do služebního vozidla, následně předvedení na služebnu Policie ČR.
36. Žalobce v žalobě namítal porušení Listiny základních práv a svobod, zde práva na osobní svobodu, zachování lidské důstojnosti, osobní cti a dobré pověsti, svobodu pohybu. Po přezkoumání a projednání věci však krajský soud shledal intenzitu zákroku městské policie jako adekvátní popsané situaci, tato se stupňovala s ohledem na jednání žalobce, který odmítal strážníky následovat za účelem ztotožnění. Po pokusu ho předvést úchopem za paži se opakovaně vymanil, pokoušel se z místa odejít, jeho odpor se tak stal aktivním, takže použití donucovacích prostředků se stalo zcela souladným se zákonem o obecní policii. Porušení žalobou namítaných základních práv a svobod žalobce proto nebylo krajským soudem zjištěno.
37. Žalobce dále namítal porušení práva na ochranu zdraví, soudu předložil zprávu Fakultní nemocnice Hradec Králové, Oddělení urgentní medicíny ze dne 10. 7. 2020, z níž plyne mírný otok zápěstí horních končetin s bloádou Cp. K této žalobní námitce žalovaný ve svém vyjádření sdělil, že po zjištění totožnosti byl s žalobcem dořešen přestupek neuposlechnutí výzvy úřední osoby příkazním řízením, po dokončení byl dotazován, zda nepotřebuje lékařské ošetření, toto odmítl. Žalovaný tak k námitce sdělil, že v době dokončení zásahu žalobce žádnými zdravotními problémy netrpěl, případná újma na zdraví tak nebyla způsobena zásahem. K tomu krajský soud doplňuje, že žádné další informace o případném pokračování problémů žalobce nesdělil. Krajský soud tak nemohl přitakat ani namítanému porušení práva na ochranu zdraví.

38. Na základě všech výše uvedených skutečností dospěl krajský soud k závěru, že žaloba žalobce na nezákonný zásah žalovaného dne 9. 7. 2020 nebyla důvodná, tuto proto v souladu s ustanovením § 87 odst. 3 s.ř.s. zamítl.

V. Náhrada nákladů řízení

39. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., kdy soud přiznává náhradu nákladů řízení účastníkovi, který je ve věci úspěšný. Tím byl žalovaný správní orgán, který vyčíslil náklady právního zastoupení, soud však konstatoval, že z pověření žalovaného ze dne 10. 11. 2021 plyne, že žalovaného zastupoval zaměstnanec správního orgánu, náklady právního zastoupení proto přiznat nelze.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 9. února 2022

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu